

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3366/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta az alábbi

v é g z é s t :

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.659/2016/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] A Vokesz Vámügynökség és Szállítványozó Kft. mint indítványozó, a csatolt meghatalmazással igazolási jogi képviselője, dr. Sudár Miklós (1055 Budapest, Szalay utca 3., 1./2.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Gfv.VII.30.659/2016/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául az indítványozó, mint az alapul szolgáló per I. rendű alperese előadta, hogy elsődlegesen nemzetközi árufuvarozással és szállítványozással foglalkozik. Az indítványozó csődeljárást kezdeményezett, amely során a társaság hitelezőivel csődegyezséget kötött. A felperesi hitelintézet a társaság hitelezője és egyben számlavezetője, a csődegyezés révén felmerült kárának megtérítését kérte az alperesektől, az indítványozó és a többi alperes között létrejött szerződések és tartozás-elismerés jóerkölcsbe ütközésére hivatkozva.
- [3] A Kúria ítélete – ellentétben az elsőfokú és a jogerős másodfokú ítélettel –, az indítványozó által kötött szerződések jóerkölcsbe ütközésére hivatkozással állapította meg az indítványozó felelősségét a felperes által elszenvedett kárért.
- [4] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete megsértette az indítványozó gazdasági társaság saját vagyona feletti rendelkezési jogát, amely az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog részjogosítványa. A Kúria ítélete megsértette továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát, ugyanis a bíróság a kérelemhez kötöttség elvét megsértve kiterjesztette a felülbírálati jogkörét. Az indítványozó ezért alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben kérte a Kúria sérelmezett ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [5] Az indítványozó beadványában kitért arra, hogy a Kúria mint felülvizsgálati bíróság ítéletével szemben nincs helye felülvizsgálatnak, így az Abtv. 27. § b) pontja értelmében jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bíróság által – telefonon – adott tájékoztatás szerint az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.
- [6] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, az Abtv. 29. §-a szerint pedig az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [7] Az Abtv. 27. §-a értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az alapul szolgáló perben I. rendű alperesként vett részt, az egyedi ügyben érintettsége fennáll.
- [8] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. A Kúria Gfv.VII.30.659/2016/9. számú ítéletét – a tértivevény tanúsága szerint – 2017. március 21. napján kézbesítették az indítványozó jogi képviselője számára. Az alkotmányjogi panaszt 2017. április 28-án – a törvényben meghatározott határidőben – adták postára.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog sérelmét állítva előadta, hogy jogszerűen gyakorolt rendelkezési joga és szerződési szabadsága alapján a saját vagyona terhére kötött zálogszerződéseket, illetve saját vagyonát gyarapítandó tett tartozáselismerő nyi-

latkozatot. Ezeknek harmadik személy – a felperes – érdekeire kedvezőtlen következményeiért a Kúria az indítványozó kárfelelősségét állapította meg, kizárólag a szerződések jóerkölcsbe ütközése alapján, holott az első és másodfokon eljáró bíróságok szerint nem állt fenn a jóerkölcsbe ütközés. Az indítványozó álláspontja szerint nem lehet nyilvánvaló a jóerkölcsbe ütközés, ha minden, az ügyben korábban állást foglaló bíróság szerint a jóerkölcsbe ütközés nem állt fenn. A Kúria a körülmények újraértékelésével jutott az indítványozó tulajdonnal való rendelkezési jogát sértő ítélethez.

- [10] Ezen túlmenően az indítványozó szerint a sérelmezett ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot azért sértette, mert a felülvizsgálati eljárásban a Kúria nem tett eleget az eljárási törvény kérelemhez kötöttségre vonatkozó rendelkezéseinek. A Kúria ítélete álláspontja szerint hibás, logikai hiányosságban szenved, és „valójában nem az idézett jogszabályhely megsértését állapítja meg, hanem az abban foglalt normahipotézis teljesülésének hiányos megítélését állítja (tehát, hogy tévedett a jogerős ítélet abban, hogy a jóerkölcsbe ütközés mint hipotézis nem teljesült)”.
- [11] A Kúria ítéletében feltárt – az indítványozó által nem vitatott – tényállás szerint a csődeljárást lezáró kényszer-egyezség nyomán a hitelezők az eredeti követelésük töredékének (19%) teljesítésére tett csődegyezségi ajánlatot fogadtak el. Szemben az első és másodfokon eljáró bíróságokkal a Kúria álláspontja szerint a perbeli bizonyítékok megfelelő összefüggő értékeléséből az a következtetés volt levonható, hogy a csődkérelem benyújtását megelőző két héttel létrehozott privilegizált pozíciókat az alperesi hitelezők nem saját érdekükben, hanem az adós „továbbélését” szolgáló használták fel, oly módon, hogy saját nem vitatott, biztosított követelésük négyötödéről lemondtak. A perben az nem volt vitatott, hogy a felperest kár érte, azonban a Kúria szerint – szemben az első és másodfokon eljáró bíróságok álláspontjával – a kár és az alperesek jogellenes magatartása között okozati összefüggés állt fenn.
- [12] Alkotmányjogi panaszában az indítványozó megjelölte az Abtv. 27. §-át, mely az egyedi ügyben hozott bírósági döntés tekintetében feltételezett alaptörvény-ellenesség esetén terjeszthető elő. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan azonban a konkrét sérelmezett bírósági döntés vonatkozásában nem az alaptörvény-ellenességet állította az indítványozó, hanem azt sérelmezte, hogy a bizonyítékok értékelése nyomán a Kúria – az első- és másodfokon eljáró bíróságokkal szemben – arra az álláspontra jutott, hogy az alperesi hitelezők magatartása (az általuk kötött csődegyezés, valamint tartozás-elismerés) révén bekövetkezett felperesi kár vonatkozásában fennáll az okozati összefüggés. Az indítványozó tehát a Kúriának a kártérítési felelősség tekintetében kialakított meggyőződésének megváltoztatását kívánta elérni.
- [13] Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöbölje az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Az indítványozó azonban alkotmányjogi panaszában nem tárt fel olyan alaptörvény-ellenességet, mely a bírói döntés alkotmányossági szempontból történő vizsgálatát indokolná [lásd: 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]; 3027/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [20]; 3168/2013. (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [13]; 3091/2013. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [12]; 3218/2015. (XI. 10.) AB végzés Indokolás [16]].
- [14] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek nem felel meg, így annak befogadását, figyelemmel az 56. § (2) és (3) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontjára visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1155/2017.

